

J.E.F

Julie zwijgt

5E & 6E
MIDDELBAAR

België — 2024
Duur: 97 min.
Vlaams & Frans gesproken
Regie: Leonardo Van Dijn

Julie zwijgt

Doelgroep

5e & 6e middelbaar

J'E.F met de klas

J'E.F wil kinderen en jongeren filmwijs maken. We dagen je als leerkracht uit om het medium film breed in je lessenpakket te integreren. We reiken je tools aan om je leerlingen de film op een actieve, creatieve en kritische manier te laten beleven. Naast deze lesmap hebben we nog meer in huis. Je vindt het overzicht achteraan in deze lesmap.

Lesmap

In deze lesmap zoomen we in op de productie van de film, de thematiek en de verhaallijn, maar we geven ook interessante filmtechnische duiding. De lesmap wordt doorspekt met weetjes, vragen en methodieken.

Afspeellijst

Bij *Julie zwijgt* is een [uitgebreide afspeellijst](#) beschikbaar op YouTube met beelden van de making of, interview- en filmfragmenten. Je kan deze fragmenten inzetten als rode draad van de filmbespreking.

Pinterest

Bekijk zeker ook het [prikbord](#) op Pinterest met allerlei leuke, visuele en interessante elementen die je kan koppelen aan de filmbespreking.

Jouw mening telt

Laat ons weten wat je vindt van de inhoud van deze lesmap. Je kan [hier](#) een evaluatieformulier invullen.

De inhoud van deze lesmap is eigendom van J'E.F en mag enkel worden overgenomen en hergebruikt mits vermelding van J'E.F.

Filmfiche

Synopsis	3
Technische kaart	3
In de pers	3
Introfilm	3

Filmproductie

Debuutfilm in de prijzen	4
Tennissende cast	5
Naomi Osaka als producent	6

Inhoudelijke info

Grensoverschrijdend gedrag	7
De rol van de coach	9
Veiligheid & (groeps)druk	11
Sporten is gezond	13

Filmtechnische info

Tennis in beeld	14
Cinematografie	15
Muziekmotief	17

Pinterest

Bibliografie

Film- en gamewijsheid: het J'E.F model

Op zoek naar inspiratie?

Heb je een vraag of bedenking bij deze lesmap?
Stuur een mail naar info@jeugdfilm.be

Filmfiche

Synopsis

Als jonge belofte bij een tennisclub, staat Julie's leven volledig in het teken van sport. Wanneer de coach die haar naar de top brengt plotseling geschorst wordt, start de club een onderzoek. Alle spelers worden gevraagd om hun ervaringen te delen. Maar Julie zwijgt.

Technische kaart

Een film van Leonardo Van Dijn
België, 2024, 97 min., Vlaams en Frans gesproken, Nederlands ondertiteld

Scenario Ruth Becquart, Leonardo Van Dijn
Productie De Wereldvrede
Muziek Caroline Shaw
Montage Bert Jacobs
Camera Nicolas Karakatsanis
Cast Tessa van den Broeck, Pierre Gervais,
Ruth Becquart, Koen De Bouw
Distributie Paradiso Films

In de pers

“Julie zwijgt” is een muisstil drama met een luide weerklink, een intiem verhaal dat universele systeemfouten blootlegt. Intrigerend, intens, intelligent.” - Lieven Trio, [De Morgen](#)

“Een gespannen, meeslepende film over stiltes en afwezigheden, over moeilijk te bewandelen paden, over onderwerpen die vermeden worden.” - Peter Bradshaw, [The Guardian](#)

“De voldoening schuilt in het zorgvuldig vrijgeven van informatie, de sfeer van naderende angst en de subtiele psychologische wendingen die Julie steeds dichterbij dat euforische breekpunt duwen.” - David Jenkins, [Little white lies](#)

“Geluidloos maar des te doeltreffender: ‘Julie zwijgt’ bevestigt Leonardo van Dijn als nieuw talent van de Vlaamse cinema.” - Lieven Van Gils, [VRT](#)

“Julie zwijgt, maar de film spreekt voor zich.” - Niels Ruell, [Knack Focus](#)

“Een oorverdovend debuut.” - Ruben Aerts, [De Standaard](#)

Julie zwijgt is niet alleen populair bij critici, maar krijgt ook 3,5 sterren op [Letterboxd!](#)

Debuutfilm in de prijzen

Regisseur Leonardo van Dijl werd in 2020 met zijn kortfilm *Stephanie* al geselecteerd voor het prestigieuze filmfestival van Cannes. En in 2024 dus ook met zijn langspeeldebuut *Julie zwijgt*. Toen hij hoorde dat hij in Cannes in première mocht gaan, moest hij in sneltempo zijn film afmaken, want die was nog niet helemaal klaar!

Julie zwijgt is de eerste langspeelfilm van Leonardo van Dijl. De regisseur maakte zijn eerste filmpjes al toen hij twaalf was, en werkte mee aan videoclips voor Oscar and the Wolf en Warhola en commercials voor modemerken als Dries Van Noten en Dior. Met *Julie zwijgt* viel hij in de prijzen en werd hij geselecteerd voor een heleboel filmfestivals, waaronder het Toronto International Film Festival en Film Fest Gent.

 Bekijk de teaser van *Stephanie*.

Vragen voor de leerlingen:

- # Een teaser is een korte trailer die het publiek moet 'prikkelen'. Wat toont deze teaser?
- # Waar denken jullie dat deze kortfilm over gaat?
- # Denk je dat de kortfilm gelijkenissen heeft met *Julie zwijgt*? Waarom wel/niet?
- # Zoek eens op waarover de film gaat. Klopt het met wat je dacht?

 Bekijk de presentatie van *Julie zwijgt* op het filmfestival van Cannes, en de speech van de regisseur (in het Engels, met ondertiteling).

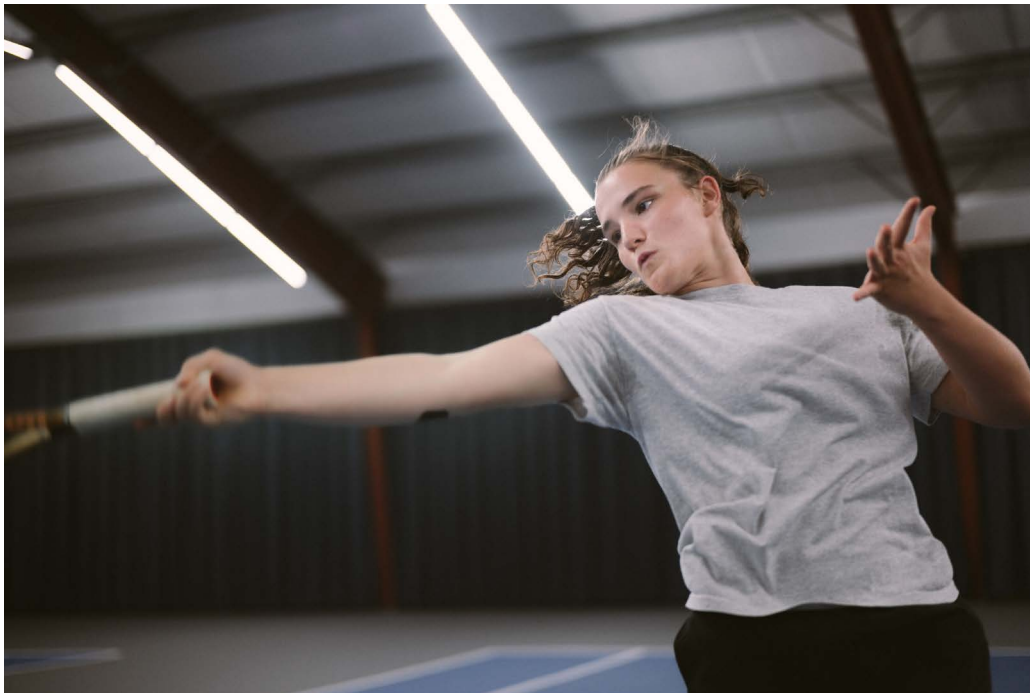
Vragen voor de leerlingen:

- # Wat is een debuut?
- # Waarom denk je dat deze debuutfilm zo succesvol is?
- # Als je zelf wil 'debuteren' met een film, verhaal, boek of iets anders, wat zou dat zijn? Waarover zou het gaan?
- # Welke vorm van creativiteit spreekt jou het meest aan (bijvoorbeeld schrijven, schilderen, filmen, muziek maken) en waarom?
- # Heb je ooit iets gecreëerd waar je trots op bent? Wat was het, en hoe voelde dat?
- # Wat zou je nodig hebben om je eigen creatieve project te starten (inspiratie, middelen, ondersteuning, etc.)?

Tennissende cast

Volgens Leonardo van Dijn is de sportwereld een metafoor voor de maatschappij: *'Het is een microkosmos met eigen machtsstructuren en eigen personages.'* Het was dus belangrijk dat de acteurs ook echt tennissers waren, om de wereld geloofwaardig te kunnen vertegenwoordigen. Tessa Van den Broeck, die Julie speelt, is ook in het echte leven een getalenteerde tennisspeler. *Julie zwijgt* was haar eerste acteervaring.

 [Bekijk dit interview met de regisseur en acteurs Tessa Van den Broeck en Grace Biot, die allebei ook tennissen.](#)

Vragen aan de leerlingen:

- # Wat viel je op bij de acteervoorstapen in *Julie zwijgt*?
- # Herkende je acteurs in de film?
- # Zijn er bepaalde scènes waarvan je denkt dat het moeilijk moet zijn geweest voor de acteurs om zich in te leven in de filmische situatie? Welke, en waarom?
- # Zou je zelf graag acteren in een film? Waarom wel, waarom niet?
- # Wat betekent 'acteren' voor jou? Doe jij jezelf weleens anders voor dan hoe je je op dat moment voelt? Ben je op zo'n momenten ook aan het 'acteren'?

Actrice Tessa Van den Broeck reageerde in 2022 op een castingoproep op Instagram, waarin werd gezocht naar jonge tennisspelers voor een film. Co-scenarist Ruth Becquart, die in de film ook Julie's moeder speelt, zegt in een interview met Feeling dat zij en Leonardo Van Dijn moesten huilen bij de auditietape van Tessa: 'zij was Julie, daar was geen twijfel over. Er gaat zo'n positieve en hoopvolle kracht uit van Tessa.'

 [In dit interview](#) vertelt regisseur Leonardo van Dijn (rond 6'30") over de auditie van Tessa. [Bekijk ook deze video](#) en ontdek wat een casting director doet.

OPDRACHT

Casting video: talent in beeld

Laat je leerlingen een audiotape opnemen voor een rol in *Julie zwijgt*. Verdeel je klas in groepjes van twee. Eén leerling per groepje filmt de tape van de andere, na een kwartier wisselen ze om. Ze kiezen zelf voor welk personage ze auditie willen doen. Als er genoeg tijd is, kunnen ze de filmpjes monteren in [Canva](#) (web - gratis) of een montage-app zoals VLLO ([iOS](#) & [Android](#) - gratis) of een programma zoals Kinemaster ([iOS](#) & [Android](#) - gratis), en/of ze tonen aan de rest van de klas.

- ⊗ Wat moet er zeker in een audiotape?
- ⊗ Een full-body shot (van kop tot teen)
- ⊗ Een close-up
- ⊗ Een korte voorstelling, waarin je jouw naam, lengte en leeftijd vermeldt, en de reden waarom jij geschikt bent voor de rol.
- ⊗ Een kleine demonstratie van een van je talenten (zoals zingen, dansen, voetballen, etc).

Naomi Osaka als producer

Naomi Osaka is een Japanse viervoudige Grand Slam-winnares die als eerste Aziatische speelster naar de top van de wereldranking in het tennis klom. Zij zag de film en besloot op te treden als executive producer, om er mee voor te zorgen dat meer mensen wereldwijd de film zien.

- ▶ [Deze video](#) vertelt duidelijk wat de rol is van een producer en een executive producer (in het Engels, met ondertiteling).

Osaka's betrokkenheid maakt de cirkel rond voor Leonardo van Dijn. In 2021 weigerde Osaka namelijk om deel te nemen aan de verplichte persconferenties op het tennistoernooi van Roland Garros. Ze moest voor elke weigering een boete van 15.000 euro betalen, maar ze gaf de voorrang aan haar mentale gezondheid. Een krachtig statement, en één van de inspiratiebronnen voor *Julie zwijgt*. Ook actrice Tessa Van den Broeck hilde van trots toen Osaka interesse toonde, want zij is haar grootste voorbeeld.

- ▶ [Bekijk dit nieuwsitem](#) (in het Engels, geen ondertiteling) over Naomi Osaka, en bekijk ook de [trailer](#) van de Netflix-documentaire over Osaka (in het Engels, met ondertiteling).

GESPREK

Vragen voor de leerlingen:

- # Ken jij Naomi Osaka? Ken je andere tennisspelers?
- # Waarom is Osaka een belangrijk figuur en een rolmodel voor veel mensen denk je? Uit welke punten in de video's kan je dat afleiden?
- # Zijn er mensen die jou inspireren? Wie en waarom?

Grensoverschrijdend gedrag

Er wordt in de film geen enkele keer uitgesproken dat de film over grensoverschrijdend gedrag gaat, toch weten we dit dankzij de beelden en suggestieve dialogen. Zowel Aline als Julie zijn waarschijnlijk slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag.

Tip: Wil je meer ondersteuning om in de klas te praten over grensoverschrijdend gedrag? Deze organisaties en pagina's kunnen helpen: [Grenswijs](#), [Sensoa](#), [ACV](#), [CAW/slachtofferhulp](#), [Safer cities](#).

Hebben je leerlingen nood aan een luisterend oor, anoniem of niet? Dan kunnen ze terecht bij [Awel](#), [Zelfmoordlijn](#), [het JAC](#), [TEJO](#) en de [Over-Kopuizen](#).

Grensoverschrijdend gedrag is elk gedrag dat je een onveilig gevoel geeft, of dat nu fysiek of psychologisch is. Bijvoorbeeld pesten, aanranding, ongewenst seksueel gedrag, agressie of machtsmisbruik. Het maakt niet uit of zoiets offline of online gebeurt: grensoverschrijdend gedrag kan nooit door de beugel.

Soms is het heel duidelijk dat gedrag over de grens gaat, maar vaak merk je pas achteraf dat iets wat iemand deed over een grens ging. Het grensoverschrijdende kan ook zitten in subtiel gedrag dat zich herhaalt.

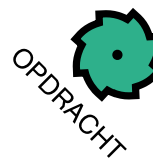
 [Herbekijk dit fragment.](#)

Vragen voor de leerlingen:

- # Hoe geeft Julie haar grenzen aan in deze scène? Is dit gemakkelijk of moeilijk voor haar? Waarom denk je? En hoe merk je dat?
- # Zijn er nog momenten waarop Julie laat zien dat ze grenzen kan stellen?
(wanneer ze tegen Backie zegt dat ze het niet fijn vindt als hij haar als voorbeeld gebruikt, wanneer ze tegen haar papa zegt dat hij haar Julie moet noemen ipv Raket)
- # Zijn er manieren waarop jij kan tonen dat iemand iets doet wat je niet fijn vindt?
- # Wat betekent het voor jou om je grenzen aan te geven? Waarom denk je dat dit belangrijk is?
- # Kun je een situatie beschrijven waarin je het moeilijk vond om je grenzen aan te geven? Hoe voelde je je daarna?
- # Waarom denk je dat het belangrijk is om ook de grenzen van anderen te respecteren?
- # Wat zorgt ervoor dat je je ergens veilig voelt? Vinden jullie dat de tennisclub in de film het goed aanpakt?
- # Welke vaardigheden zou je willen ontwikkelen om beter je grenzen aan te geven?
- # Weten jullie waar of bij wie je terecht kan als je het gevoel hebt dat iemand jouw grenzen overschrijdt?
- # Wat vind je ervan dat je niet goed te weten krijgt wat Jeremy heeft gedaan en wat er is gebeurd met Aline? Waarom koos de regisseur daarvoor, denk je?

 [Nood aan meer context? Over 'grenzen stellen' bekijk je dit filmpje, dit filmpje en/of dit filmpje. En deze video maakt het begrip 'toestemming' heel concreet.](#)

Schrijfo opdracht 'Het onzichtbare geheim'

Laat je leerlingen een kort verhaal schrijven, waarin een personage een geheim met zich meedraagt, zonder ooit letterlijk te zeggen wat het is. Gebruik in plaats daarvan omschrijvingen van de gevoelens, de gedragingen, en de veranderingen van het personage. Denk aan hoe het hun dagelijks leven beïnvloedt, hoe anderen erop reageren, en welke subtiele signalen het personage afgeeft. Je doel is dat de lezer begrijpt wat het personage doormaakt zonder dat het expliciet benoemd wordt. Dit geheim kan ook iets leuks zijn, zoals een verliefdheid, een cadeautje voor iemand of een verrassingsfeestje.

- ⚙ Gebruik metaforen en symboliek om het geheim te beschrijven.
- ⚙ Laat het personage lichamelijke en emotionele reacties tonen, zoals vermoeidheid, onrust, giechelen, huilen, etc.
- ⚙ Focus op hoe de omgeving op het personage reageert, en hoe dat de situatie weerspiegelt.
- ⚙ Je zou bijvoorbeeld een verhaal kunnen schrijven over een personage dat rouwt om een verlies, zonder het woord 'verlies', 'dood' of 'verdriet' te gebruiken. In plaats daarvan beschrijf je hoe het personage zich leeg voelt, vaak naar de lucht staart, niet meer eet, en moeite heeft om gesprekken te volgen.

Rode vlag, groene vlag

Sensoa ontwikkelde het Sensoa Vlaggensysteem, een methodiek om (seksueel) gedrag in te schatten en gepast te reageren. Ga naar de [site van Sensoa](#) en leer dit systeem eerst kennen met je klas. Bij het deel 'Hoe reageer je op grensoverschrijdend gedrag?' worden er enkele voorbeeldsituaties gegeven. Dit zijn de zes criteria die helpen om seksueel gedrag objectiever in te schatten:

- ⊗ Wederzijdse toestemming
- ⊗ Vrijwilligheid
- ⊗ Gelijkwaardigheid
- ⊗ Ontwikkelings- of functioneringsniveau
- ⊗ Context
- ⊗ Impact

Lees [hier](#) meer over de zes criteria van het Vlaggensysteem

Gebruik nu de [situatieschetsen voor tieners](#) en vraag je leerlingen om in te schatten welke vlag de situatie verdient en waarom.

Wel of niet reageren?

Sensoa ontwikkelde het lespakket 'Mijn wens, mijn grens' rond grenzen en wensen. De oefening 'Wel of niet reageren' past goed bij deze film.

Het is een oefening om in kaart te brengen welke barrières jongeren bij zichzelf of anderen ervaren om te reageren op grensoverschrijdend gedrag. Je vindt de hele opdracht voor jongeren tussen 16 en 18 jaar in [deze brochure](#).

Op zoek naar gelijkaardige opdrachten voor andere leeftijden? Download de brochures van [deze pagina](#).

De rol van de coach

De coach is een belangrijk persoon in het leven van Julie. Ze voelt zich loyaal tegenover Jeremy en is daardoor eerst wantrouwig over haar nieuwe coach Backie. Zijn coachingstijl blijkt nochtans de juiste voor haar, en geeft haar opnieuw plezier in haar sport.

 [Herbekijk dit fragment.](#) [Herbekijk daarna ook dit fragment.](#)

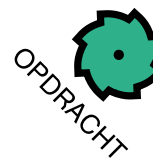
Vragen voor de leerlingen:

- # Kan je uit deze fragmenten het verschil afleiden in de manier van coachen tussen Jeremy en Backie?
- # Bij wie voelt Julie zich het best op haar gemak, denk je? Waarom?
- # Julie is eerst loyaal tegenover Jeremy, maar daarna tegenover Backie? Hoe komt dat, denk je?
- # Heb jij zelf een coach of leraar die je op een positieve manier motiveert? Hoe dan?
- # Wat zijn volgens jou de redenen dat Julie toch zwijgt? (*schuld, schaamte, loyaliteit?*)
- # En waarom beslist ze uiteindelijk om toch te praten?
- # Hoe zie je dat Jeremy nog invloed heeft op Julie en de rest van de club? (*Hij probeert haar nog te isoleren van de rest (ze mag niet mee naar het interclub-toernooi, haar papa moet in de auto blijven zitten, Backie mag niet mee. Ook de andere clubleden als ze zeggen: 'Jeremy heeft ons keihard nodig'.)*)

Een coach is een belangrijke persoon voor elke sporter en elk team. Hij of zij kan ervoor zorgen dat een speler gelooft in zichzelf en het team, en dat de speler plezier heeft in het spel. Niet moeilijk dat coaches ook op tv en in film heel belangrijke personages zijn.

- ▶ [Bekijk deze speech](#) uit tv-serie *Ted Lasso* (in het Engels, geen ondertiteling) en [deze top 10](#) van beste speeches uit sportfilms (in het Engels, met ondertitels).

Motivatiespeech voor een vriend

Je leerlingen nemen een video op waarin ze een klasgenoot motiveren.

- ⚙ Verdeel de klas in duo's. De leerlingen schrijven individueel een speech uit, waarmee ze hun partner motiveren om iets te doen. De partner filmt daarna ook deze speech en vice versa.
- ⚙ Ze kiezen zelf welk onderwerp ze willen aanpakken: doorzetten bij tegenslagen, dromen najagen, angsten overwinnen, of een concreet probleem, zoals een belangrijke toets of een sportmatch.
- ⚙ Begin door de aandacht te trekken met een vraag, een indrukwekkende uitspraak, of een kort verhaal dat mensen meteen raakt. Gebruik ook persoonlijke ervaringen en voorbeelden, en maak het praktisch: geef concrete tips of advies die je klasgenoot kan gebruiken om zijn of haar doel te bereiken. Zorg voor een inspirerende climax, zoals 'je bent sterker dan je denkt, en wat je zoekt, zit al in jezelf. Vandaag is de dag om dat te laten zien!'
- ⚙ Je speech moet 2 tot 3 minuten lang zijn als je deze hardop voorleest. Gebruik eventueel debatrix ([web](#), gratis) om te berekenen hoe lang je speech moet zijn.
- ⚙ Je leerlingen kunnen de camera-app van hun telefoon of tablet gebruiken, of de app Kinemaster ([iOS](#) & [Android](#) - gratis).

Veiligheid & (groeps)druk

Julie zwijgt de hele film lang over de situatie met haar coach Jeremy, maar haar leeftijdsgenoten praten wél. Ze discussiëren over de schorsing, zetten elkaar aan tot spreken of juist niet, en kletsen over een heleboel andere zaken, zoals wie de beste tennisers zijn.

Door de context leren we dat Julie door Jeremy werd afgezonderd van de groep – zij is ook de enige die niet voor de lessen hoeft te betalen. Maar door zijn afwezigheid groeit Julie naar de groep toe. Ze voelt zich daardoor steeds veiliger en zekerder van zichzelf, ook door de aanmoediging van haar ouders, leerkrachten en vooral van coach Backie.

Vragen voor de leerlingen:

- # Is er een plek waar Julie zich volledig veilig voelt? Wat denk jij dat zij nodig heeft om te kunnen/willen praten?
- # Wat heb jij nodig om vrijuit te kunnen praten, om je mening of gevoelens te uiten op school, thuis of bij je vrienden?
- # Heb je ooit het gevoel gehad dat je niet jezelf kon zijn door wat anderen van je denken of door de druk die iemand op je legt? Hoe ging je daarmee om?
- # De vrienden van Julie veranderen doorheen de film van mening. Hoe beïnvloedt de mening van jouw vrienden je keuzes of gedrag?
- # Heb je weleens iemand zien zwijgen omdat ze bang waren om veroordeeld te worden door hun vrienden? Wat zou je in zo'n situatie kunnen doen om hen te helpen?
- # Voel je je veilig genoeg om hulp te vragen als je iets moeilijk vindt, zoals schoolwerk of persoonlijke problemen? Waarom wel of niet? Bij wie kan je terecht?

- # Wat doe je als je voelt dat er van je verwacht wordt om iets te doen waar je eigenlijk niet achter staat?
- # Wat zou het voor jou makkelijker maken om over gevoelige onderwerpen zoals pesten, sociale druk of mentale gezondheid te praten?
- # Wat vind je belangrijker: bij een groep horen of trouw blijven aan wie je bent, ook als dat betekent dat je je soms anders voelt? Waarom?
- # Wat zijn volgens jou tekenen dat iemand zich niet veilig voelt om te spreken? Hoe kunnen we dat beter opmerken?

 [Bekijk deze video over 'nee zeggen'](#) en [deze video over hoe je jezelf blijft onder groepsdruk](#).

Peer pressure of groepsdruk, is de druk om je gedrag aan te passen aan de verwachtingen of meningen van je *peers*. Je *peers* zijn doorgaans je leeftijdsgenoten, maar het kunnen ook andere mensen zijn naar wie je opkijkt, zoals een coach, leerkracht of familielid. Vaak voel je je gedwongen om dingen te doen die je normaal niet zou doen, om erbij te horen of andere personen niet teleur te stellen. Julie voelt zich in het begin van de film gedwongen om te zwijgen, door haar loyaliteit naar Jeremy. Gaandeweg verschuift haar loyaliteit, en dus ook de peer pressure die daarbij hoort.

 Op het [Pinterestbord](#) vindt je een aantal tips om om te gaan met groepsdruk.

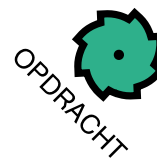

De keuze van de groep

Zet de leerlingen in een kring en geef hen verschillende situaties waarin ze een keuze moeten maken.

- ⊗ Zou je meedoen aan een online challenge, ook al denk je dat het gevaarlijk is? / Zou je een vriend(in) steunen, ook als de rest van de groep hen buitensluit? / Zou je liegen tegen een ouder of leerkracht om je vrienden uit de problemen te helpen? / Zou je iets dragen wat je eigenlijk niet mooi vindt, omdat je vrienden het hip vinden? / Zou je iemand belachelijk maken omdat de rest van de groep dat ook doet? / Zou je zwijgen over het foute gedrag van iemand om die persoon te beschermen? / Zou je spieken tijdens een toets als je weet dat niemand je betrapt?

Telkens wanneer ze 'ja' willen antwoorden, gaan ze in het midden van de kring staan. Achteraf bespreek je niet alleen de antwoorden op de vragen, maar ook op welke manier je leerlingen beïnvloed werden doordat ze elkaar allemaal konden bekijken in de kring.

Wat heb ik nodig?

Laat je leerlingen nadenken over wat ze nodig hebben om zich veilig te voelen en zichzelf te zijn. Laat hen drie tot vijf voorwaarden opschrijven.

Met die voorwaarden gaan ze nu een Venn-diagram maken met een template van [Canva](#) (gratis, web). In de middelste cirkel staat 'ik ben veilig/mezelf', en de andere cirkels bevatten voorwaarden en situaties die samenwerken voor dat gevoel van veiligheid. In de overlappende delen schrijven ze de momenten en situaties waarin ze zich in meerdere contexten veilig voelen. Ze mogen creatief omgaan met het Venn-diagram en het vormgeven op een manier die bij hun persoonlijkheid past.

Bekijk achteraf de diagrammen van de leerlingen die ze graag willen tonen. Bespreek de overeenkomsten en verschillen tussen de situaties waarin je leerlingen zich veilig voelen:

- ⊗ Welke factoren maken dat je je op sommige plekken veiliger voelt dan op andere?
- ⊗ Zijn er manieren waarop je dezelfde veiligheid kunt creëren in andere contexten?
- ⊗ Welke overeenkomsten zie je tussen de verschillende plekken waar je jezelf kunt zijn?

 [Bekijk deze video die uitlegt wat een Venn-diagram is.](#)

Sprekken is zilver, zwijgen is goud

Julie zwijgt is een hele subtiele film, waarin het meeste verteld wordt in de dingen die niet gezegd worden, in wat impliciet en onbenoemd blijft. In een interview met Feeling omschrijft co-scenarist Ruth Becquart het als volgt: 'Ik ben van een generatie die het gewend is om drama te tonen en te exploiteren. Maar Leo wilde dat niet. Niet inhoudelijk en niet artistiek. Net omdat hij de slachtoffers wil beschermen. Gelukkig begint dat nu ook maatschappelijk te veranderen, wanneer het over dit soort thematiek gaat. De slachtoffers moeten niet nog eens gaan bewijzen dat ze slachtoffer zijn om geloofd te worden. Het is nooit het uitgangspunt geweest om alles *in your face* te tonen.'

- ▶ [Bekijk dit fragment](#) waarin de gsm van Julie trilt, maar ze hem niet opneemt
- ▶ [Deze video](#) (Engelstalig, met ondertitels) toont hoe de bekende filmmaker Martin Scorsese stilte gebruikt in zijn films.

Stilte in beeld

Je leerlingen maken in groepjes van drie tot vier een korte video (30 seconden tot 2 minuten), waarin geluid en stilte samen een simpel verhaal vertellen.

Laat hen een eenvoudig verhaal kiezen voor hun video, iets wat zich in één zin laat samenvatten:

- ⊗ Een ontmoeting tussen twee vrienden, waarvan één persoon liever snel weg wil.
- ⊗ Een meisje wandelt door de natuur en hoort iets wat haar bang maakt.
- ⊗ Een ouder geeft een tiener een standje, maar die is met iets anders bezig in haar hoofd.
- ⊗ ...

OPDRACHT

Je leerlingen verzamelen of creëren geluiden die passen bij hun verhaal en nemen ze op met hun telefoon of ander opnameapparaat: omgevingsgeluiden zoals wind en auto's, actiegeluiden zoals voetstappen, tikkende klokken, een gsm die trilt, roeren in een kop koffie.

- ⊗ Als ze geen toegang hebben tot echte geluiden, kunnen ze geluidseffecten downloaden van een online database zoals [Pixabay](#) (web - gratis).

Daarna filmen ze de beelden van het personage. Ze moeten goed nadenken over de stilte en waar ze die willen laten vallen, bijvoorbeeld om:

- ⊗ Spanning op te bouwen (bijvoorbeeld vlak voordat er iets belangrijks gebeurt)
- ⊗ Emotie te versterken (bijvoorbeeld na een dramatisch moment)
- ⊗ De kijker even te laten nadenken of een rustpunt te creëren

Monteren doen ze met een montage-app zoals VLLLO ([iOS](#) & [Android](#) - gratis) of Kinemaster ([iOS](#) & [Android](#) - gratis). Spoor je leerlingen aan te experimenteren met de montage, zoveel mogelijk stilte te laten, en hun geluiden heel krachtig en betekenisvol te houden. Probeer minimaal één moment te hebben waar stilte alle aandacht opeist, en minstens één moment waar geluid de hoofdrol speelt.

Tennis in beeld

Leonardo van Dijn focust tijdens de tenniscènes alleen op Julie. Haar tegenspeler of trainingspartner blijft grotendeels buiten beeld. Hij noemt die tenniscènes haar meditatie. Op het veld denkt ze alleen aan zichzelf en de bal. Van Dijn maakt veel gebruik van een statische camera of statische shots. Daarin blijft de camera stilstaan, of maakt hij bewegingen vanuit dezelfde positie. Deze shots roepen vaak een gevoel van contemplatie, stabiliteit en intimiteit op.

 Herbekijk dit fragment en dit fragment. Bekijk daarna dit fragment uit *Challengers*, een andere film uit 2024 die zich in de tenniswereld afspeelt.

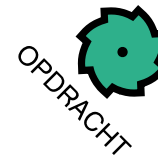
Het verschil in stijl tussen de twee films kan niet groter zijn: de regisseur van *Julie zwijgt* kiest bewust voor soberheid en een statische camera, terwijl de regisseur van *Challengers* (2024) de met special effects de camera zelfs in grond en in de bal lijkt te stoppen.

 Benieuwd naar meer tennisfilms? Bekijk de posters op het [Pinterestbord](#).

Vragen voor de leerlingen:

- # Kan je nog andere stijlverschillen opmerken tussen de twee films? (*kleur, muziek, toon, ...*)
- # Waarom kiest Leonardo van Dijn voor deze stijl om zijn verhaal te vertellen, denk je?
- # Waarover denk je dat *Challengers* gaat?
- # Ken je nog films die een gelijkaardige setting hebben, maar toch helemaal anders zijn qua onderwerp of stijl? (bijv. *Eighth grade* (2018) vs. *To all the boys I've loved before* (2018): drama en romcom op school of basketbalfilms *The first slam dunk* (2022) vs. *Space Jam* (1996).)

Schrijf een recensie

Laat de leerlingen een recensie schrijven van *Julie zwijgt* op basis van de tips uit het [werkvormdocument](#). Vraag hen om zeker een alinea te wijden aan de manier waarop Leonardo van Dijn speelt met de camera, en waarom.

Film een match

Je leerlingen filmen in groepjes van vijf tot zes een sportwedstrijd, en verkennen daarin de techniek van cameravoering.

Kies een sport die jullie in scène kunnen zetten met een klein team. Dat kan gymnastiek zijn, een potje voetbal, tennis of basket op de speelplaats...

Een of twee personen bedienen de camera, een of twee personen regisseren de acteurs en geef ook aanwijzingen aan de camerapersonen. De rest zijn de acteurs/sporters.

- ⊗ Film eerst een deel met een statische camera: zet de camera op een statief of maak hem vast op een vaste plek langs het speelveld. Laat de camera op die plek staan en film een deel van de wedstrijd zonder te bewegen. Dit geeft een overzicht van de actie en geeft de kijker een breed beeld van het spelverloop.
- ⊗ Experimenteer vervolgens met handcamera of bewegende shots: probeer de spelers te volgen terwijl ze rennen of focus op close-ups van gezichtsuitdrukkingen, voetenwerk, of de bal.
- ⊗ Test ook diverse camerahoeken: probeer de camera op de grond te plaatsen voor een laag perspectief, boven het hoofd voor een hoog perspectief, of beweeg zijwaarts om snelheid te benadrukken.
- ⊗ Een andere optie is een point-of-view (POV) shot: doe alsof de camera de ogen van een speler is en film wat zij zien).

Filmen en monteren kan met een montage-app zoals VLLLO ([iOS](#) & [Android](#) - gratis) of een programma zoals Kinemaster ([iOS](#) & [Android](#) - gratis).

- ▶ [Bekijk ter inspiratie deze video over camerabewegingen \(in het Engels, met ondertitels\).](#)

Cinematografie

De bekende Belgische cinematograaf [Nicolas Karakatsanis](#) heeft al een heleboel internationale producties op zijn naam staan. Hij drukt met zijn stijl dan ook altijd een bijzondere stempel op een film.

Een cinematograaf (ook wel cameraperson of Director of Photography – DOP) doet meer dan alleen het beeld registreren. Deze werkt nauw samen met de regisseur en heeft veel invloed op hoe de film er uiteindelijk uitziet. In het geval van *Julie zwijgt*, hult Karakatsanis het hoofdpersonages vaak volledig in schaduwen.

Het licht verandert opmerkelijk doorheen de film, zo zie je Julie naar het einde toe steeds zekerder worden van zichzelf. Dat zie je niet alleen in haar gedrag, maar ook doordat ze sterker belicht wordt, en zich minder in de schaduw bevindt. Ze treedt dus ook visueel meer en meer op de voorgrond.

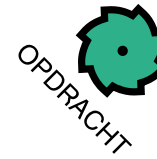
- ▶ [Herbekijk dit fragment.](#)

Vragen voor de leerlingen:

- # Hoe werken inhoud en cinematografie samen in dit fragment en in de hele film?
- # Doordat er weinig gezegd wordt en Julie de hele film bijna letterlijk zwijgt, moet er meer gezegd worden met de beeldtaal. Welke elementen vallen jullie daarbij op? (*licht/donker, schaduwen, contrasten, isolatie*)

- 📌 [Bekijk ander werk van Nicolas Karakatsanis op het Pinterestbord.](#) Herken je de films?

Prijswinnende filmposter

Op het filmfestival van Cannes won de affiche, met een foto van kunstfotograaf Max Pinckers, de prijs voor beste filmposter. Op het beeld staat Julie, die heel luid lijkt te schreeuwen. De foto en de titel lijken elkaar wel tegen te spreken.

Laat je leerlingen in duo's in [Canva](#) (web - gratis) een poster ontwerpen voor een denkbeeldige film, waarvan titel en beeld elkaar lijken tegen te spreken. Ze nemen zelf de foto of gaan in een beeldbank als [Pixabay](#) (web - gratis) op zoek naar een passend beeld.

- 📌 Op het [Pinterestbord](#) vind je inspiratie voor de opdracht schaduw en licht.

Fotobewerking: schaduw en licht

Laat de leerlingen een foto kiezen of trekken, die ze gaan bewerken in [Canva](#) (web - gratis). Ze moeten uiteindelijk drie versies van dezelfde foto hebben, telkens met een andere connotatie of emotie. Zo kunnen ze met licht, donker en contrasten spelen om een voorwerp of persoon te isoleren, ze kunnen de kleuren aanpassen om de stemming vrolijker of juist triester te maken, ze kunnen delen van het beeld wegnippen om de betekenis van de foto te veranderen. Probeer met minstens één foto een scène uit de film na te bootsen. Maak achteraf een tentoonstelling van de foto's, en vraag de andere leerlingen of zij begrijpen wat de bedoeling was.

- ▶ Toon indien nodig [deze tips voor fotobewerking in Canva](#) (in het Engels, met ondertitels).

Muziekmotief

Niet alleen de beeldtaal maar ook de soundtrack maakt de stilte van Julie tastbaar. We horen het geluid van tennisballen, van voeten op het veld en van achtergrondgeluiden, maar we krijgen zelden muziek te horen. Als we wel muziek horen, is dat steeds hetzelfde motief – een terugkerend muzikaal element.

De muziek is van de jonge en hedendaagse Amerikaanse componist [Caroline Shaw](#). Zij houdt ervan om muziek te maken over de grenzen van genres en media heen en ze won al meerdere Grammy Awards, en zelfs de Pulitzerprijs voor muziek.

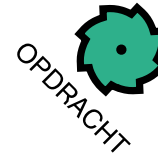
- ▶ Ontdek in [deze video](#) wat Caroline Shaw maakt van de Abba-hit *Lay all your love on me*.
- ▶ Herbekijk [dit fragment](#), [dit fragment](#) en [dit fragment](#).

Vragen voor de leerlingen:

- # Wat voelen jullie als jullie de muziek horen?
- # Voelen jullie hetzelfde bij de muziek als die onder andere scènes gemonteerd is? Wat is er anders/hetzelfde? Waarom?
- # Waarom denk je dat de regisseur voor dit muzikale motief koos? Uit welke instrumenten/elementen bestaat het?

- ▶ Ken jij [deze bekende muzikale motieven](#) uit film (in het Engels, met ondertitels)?

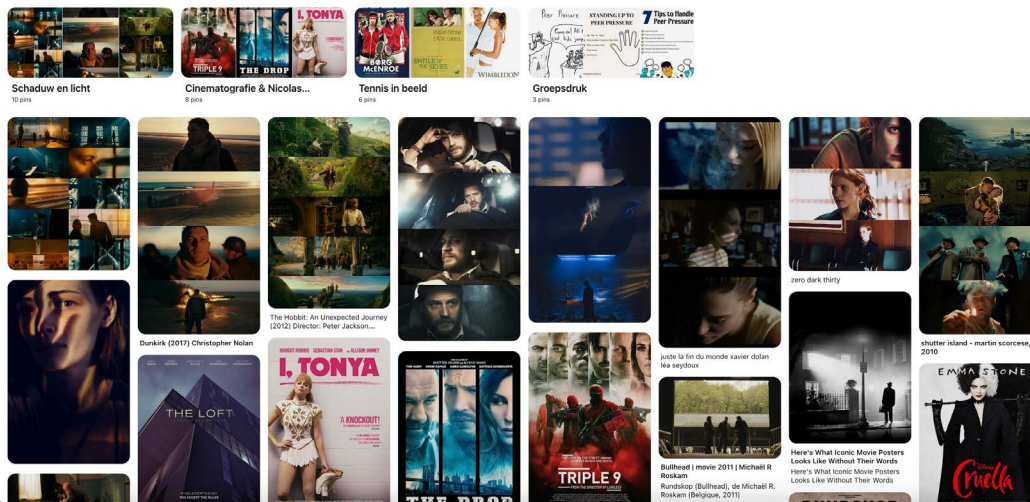

Motief bij mijn leven

Verzin een eigen muzikaal motief van maximaal een minuut, dat past bij jouw leven en karakter. Het moet multi-inzetbaar zijn, voor zowel vrolijke momenten met je vrienden, als meer ingetogen momenten op je eentje. Gebruik de app Music Maker Jam ([iOS](#) & [Android](#), gratis). Ook leuk: laat achteraf de deuntjes horen aan de klas, en raden bij wie het motief hoort.

Laat je ook inspireren door het visuele [Pinterest-prikbord](#) van Julie zwijgt. Je vindt er meer tennisfilms, tips bij groepsdruk, posters van de films van Nicolas Karakatsanis en inspiratie bij de opdracht schaduw en licht.

Alice Ananian, *Statische vs. dynamische shots bij het filmen en hoe je ermee kunt bewerken*, Editmentor, geraadpleegd op 5 september 2024, van editmentor-com.translate.goog/blog/static-vs-dynamic-shots-skyrocketing-visual-impact

Berend Jan Bocking, *Met 'Julie zwijgt' bewijst de Belgische Leonardo van Dijn zich op Cannes als nieuw regietalent*, Volkskrant, geraadpleegd op 5 september 2024, van volkskrant.nl/films/met-julie-zwijgt-bewijst-de-belgische-leonardo-van-dijn-zich-op-cannes-als-nieuw-regietalent~b991b623

Nederlandse Filmacademie (z.d.), *Cinematography*, geraadpleegd op 5 september 2024, van filmacademie.ahk.nl/bachelor-film/cinematography

Ruben Aerts, *Leonardo van Dijn, de enige Belg in Cannes*, De Standaard, geraadpleegd op 5 september 2024, van standaard.be/cnt/dmf20240517_96209413

Ruben Nollet, *Grensoverschrijdend gedrag zie je niet alleen in de sportwereld*, De Tijd, geraadpleegd op 5 september 2024, van tijd.be/cultuur/film/grensoverschrijdend-gedrag-zie-je-niet-alleen-in-de-sportwereld/10547172.html

Sensoa (z.d.), *Wat is het Sensoa Vlaggensysteem?*, geraadpleegd op 5 september 2024, van sensoa.be/vlaggensysteem-hoe-reageren-op-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag

Vlaams meldpunt grensoverschrijdend gedrag (z.d.), *Wat is grensoverschrijdend gedrag?*, geraadpleegd op 5 september 2024, van vlaanderen.be/vlaams-meldpunt-grensoverschrijdend-gedrag/wat-is-grensoverschrijdend-gedrag

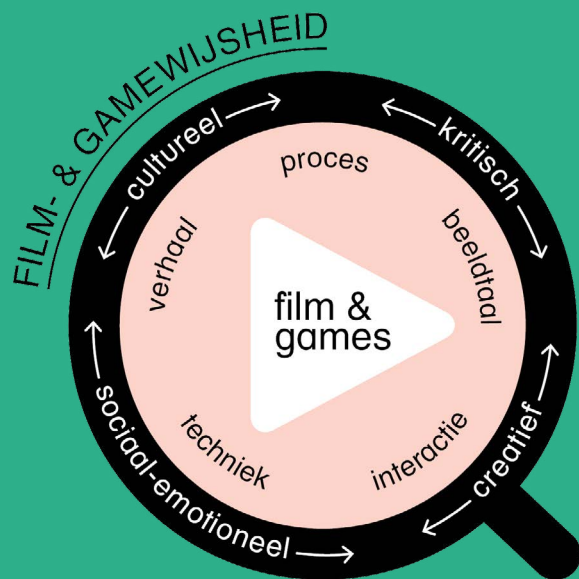
We Love Cinema (z.d.), *Bioscoopjournaal: Regisseur Leonardo van Dijn en cast over 'Julie Zwijgt'!*, geraadpleegd op 5 september 2024, van welovecinema.be/nl/bioscoopjournaal-regisseur-leonardo-van-dijn-en-cast-over-julie-zwijgt

Wout Desmyetere, *Hij vloog buiten op de filmschool, maar wordt nu bejubeld in Cannes*, Gazet van Antwerpen, geraadpleegd op 5 september 2024, van gva.be/cnt/dmf20240523_96801246

Film- en gamewijsheid: het JEF model

J'E.F zet film en games in om de kritische, culturele, creatieve en sociaal-emotionele competenties van kinderen en jongeren aan te wakkeren. Deze competenties zijn belangrijk, zeker in onze gemediatiseerde en beeldgerichte samenleving. Onze visie hierop bundelden we in ons [model film- en gamewijsheid](#).

We ontwikkelden een eigen [methodiek](#) die zich focust op het leerproces en vertrekt vanuit de authentieke leeromgeving van de deelnemer en maker. De actieve betrokkenheid van de deelnemers en het plezier tijdens dit proces zijn voor ons cruciaal.

Op zoek naar inspiratie?

Algemene werkvormen rond film

Deze [verzameling van werkvormen](#) helpt je om film te bespreken in de klas. De verschillende opdrachten kunnen aangepast worden op maat van jouw leerlingen.

Zelf films maken

J'E.F inspireert en stimuleert kinderen en jongeren die zelf films willen maken en experimenteren met audiovisuele media. Op [onze website](#) vind je allerlei handige tutorials, websites en apps om met film aan de slag te gaan.

Facebookgroep voor leerkrachten

Zit je met een filmwijze vraag? Stel ze in onze [Facebookgroep van 'Film met de klas'](#). Onze community helpt je verder. Of heb je zelf een tip? We kijken er alvast naar uit.

Vorming of nascholing rond film

In onze vormingen delen we graag onze jarenlange expertise. Op een actieve manier leggen we onze inzichten voor aan leerkrachten en begeleiders. Je vindt ons aanbod op [onze website](#).

Les in beeld

Verder werken rond een thema? [Les in beeld](#) is een handig platform vol inhoudelijke werkvormen en thematische kortfilms voor in de klas.